

Overweging
Openluchtmis Koningschieten
St. Antonius en St. Nicolaasgilde
Groeningen 18 juli 2021

Beste gildezusters en gildebroeders,
beste allemaal.

Koningschieten 2021.

Vanwege de watersnood vond het koningschieten gistermiddag plaats op het aloude schietterrein aan de Voortweg. Daar staat nog 1 schutsboom. In de “De Lêmse Kuul” staan er verschillende. Deze schutsbomen dienen voor het beoefenen van een sportief spel met een hoog ernstig gehalte: wie de houten vogel eraf schiet wordt koning of koningin.

Schutsbomen staan er niet alleen in de “De Lêmse Kuul” en de Voortweg. Sinds begin dit jaar staan ze praktisch overal ter wereld. Maar deze schutsbomen hebben een ander karakter, ze zijn meer medisch van aard. Toch is het ook hier wel degelijk de bedoeling om de vogel neer te halen, een vogel die we kennen onder de naam ‘coronavirus’. Om dit doel te bereiken wordt er met allerlei vaccins op deze virusvogel ‘geschoten’: Pfizer, AstraSeneca, Moderna of Jansen, waarna je kennelijk spontaan begint te dansen. Dit soort vogelschieten heeft een hoog ernstig gehalte: het gaat tenslotte om onze volksgezondheid. Toch doen zich gelukkig ook wel speelse momenten voor. Toen ik mijn eerste prik ging halen en op de stoel plaatsnam begon ik meteen een van de mouwen van m’n overhemd op te rollen. De gene die de prik ging zetten zei: ‘Goed zo mijnheer, stroopt u uw arm maar eens flink omhoog.’ Ik zei: ‘Zullen we het met dat opstropen maar niet gewoon bij deze mouw laten?’ Ze keek even verbaasd, tot de vergissing bij haar begon door te dringen. We hebben er samen om gelachen. Maar ondertussen laat de virusvogel niet met zich spotten. Met al die vaccins die erop worden afgevuurd raakt die wel vleugellam, maar het beest is hardnekkig. Telkens steekt die in een of andere vorm toch weer de kop op. Of het ons lukt om deze vogel ooit helemaal af te schieten is nog maar de vraag.

Over schieten gesproken. Dit woord kan in veel betekenissen worden gebruikt. Als we kijken naar de vreselijke gevolgen van de watersnoodramp waardoor veel mensen momenteel worden getroffen, dan gaat het nu met name om de betekenis van ‘te hulp schieten’. Ook weer een bijzonder soort schutsbomen.

Nu weer terug naar het Koningschieten 2021. Koningen en koninginnen komen ook ter sprake in de eerste lezing.¹ Ze worden niet met deze titels aangeduid en behalve koning David worden ze geen van allen met name genoemd. Als leiders van hun land maken ze er een puinhoop van. Ze bekommeren zich niet om het lot van hun onderdanen, maar hebben enkel oog voor hun eigenbelangen. Daarom worden deze koningen en koninginnen door Jeremia omschreven als herders die geen zorg dragen voor de schapen die aan hun zorg zijn toevertrouwd. Dit beeld past helemaal in het overwegend agrarisch milieu van die tijd. Jeremia geeft ze er flink van langs: ‘Door jullie schuld zijn de schapen verloren gelopen en uiteengedreven; jullie hebben er niet op gelet’, zo hoorden we Jeremia jeremiëren.

Iemand die zich het lot van anderen aantrekt, zich door de nood van een ander laat raken is als een goede herder. Het is deze houding die in de evangelielezing² wordt toegeschreven aan Jezus van Nazaret: toen hij aan land ging en de grote menigte zag voelde hij medelijden

¹ Jeremia 23, 1-6

² Marcus 6, 30-34

met hen, want zij waren als schapen zonder herder en meteen ontfermde hij zich over hen. Heel het leven van Jezus overziend kunnen we zeggen dat hij gedreven werd door de gedachte dat mensen nooit echt gelukkig kunnen worden wanneer ze niet naar elkaar omzien; elkaar zonder respect bejegenen.

‘Maar dat is toch logisch, zorgen voor elkaar! Dat is toch vanzelfsprekend, elkaar respecteren?’, zullen we al gauw willen roepen. Helaas niet. Om een schrijnend voorbeeld te noemen: Toen vorige week tijdens de EK-finale drie gekleurde mensen er niet in slaagden een penalty voor hun club te scoren kregen ze op allerlei manieren een hele bak racistische opmerkingen over zich uitgestort. Zo logisch is het dus niet om om te zien naar elkaar. Het is dus kennelijk niet zo vanzelfsprekend elkaar te respecteren. Op dit punt hebben wij mensen nog heel veel in te halen, in het groot en in het klein. In onze eigen privé-omgeving en in een grotere samenhang, zoals bijvoorbeeld een gilde.

In dit verband komt hier meteen weer een ander soort schutsbomen in het vizier: dat zijn wij zelf, in de zin van elkaar schuts oftewel bescherming bieden. Als gildebroeders en gildezusters dienen we elkaars beschermvrouw en beschermheer te zijn, niet alleen in gildeverband, maar overal waar we gaan en staan. Een houding voor het leven. In deze zin had Theo Kuipers afgelopen vrijdagavond tijdens de jaarvergadering dan ook volkomen gelijk toen hij tegen Karel van Soest zei dat het beschermheerschap niet persé gekoppeld is aan het burgemeester zijn.

Koningschieten 2021. Met schutsbomen die dienen voor het beoefenen van een sportief spel. Schutsbomen om de virusvogel af te schieten. Schutsbomen om te hulp te schieten. Wij zelf als schutsboom, elkaars beschermvrouw en beschermheer. Of, uitgedrukt in woorden uit de evangelielezing, elkaars goede herder. Bij dit laatste is er natuurlijk telkens sprake van rolwisseling. De ene keer ben je voor iemand de goede herder, de andere keer ben je zelf een schaap wat hulp nodig heeft. Een goede herder zijn is moeilijk. Het schaap zijn zal ons makkelijker afgaan: op z'n tijd mekkeren kunnen we allemaal.

Koningschieten 2021. Zoals gezegd bij de inleiding hebben we in deze viering, als moment van rust, verschillende bomen opgezet. Als we dit allemaal nog eens willen overwegen kan dit misschien mooi wanneer we vanwege de temperatuur vandaag onder een boom met rijk gebladerte gaan liggen. Ik wens jullie in ieder geval nog een mooie dag toe. Amen.

pater Ruud Willemsen
Gildepriester